

Wat maakt een handeling of werkproces kwetsbaar?

Integriteit is een containerbegrip, zeker in relatie tot wat als kwetsbare handelingen moet worden beschouwd. Een nadere afbakening is dus noodzakelijk om de handeling toetsbaar te maken

Voor 'kwetsbare handelingen' gebruiken we de volgende omschrijving:

Handelingen die extra risico's op integriteitsschendingen met zich brengen, in verband met onder meer toegang tot vertrouwelijk/gevoelige informatie, financiële middelen en/of omgang met zakelijke relaties.

Om kwetsbare handelingen in kaart te kunnen brengen, is het belangrijk zo scherp mogelijk vast te stellen wat de handelingen kwetsbaar maakt en wat de gevolgen kunnen zijn als iemand kwade bedoelingen heeft. Dat vraagt om een brede kijk van betrokken partijen.

De volgende negen criteria kunnen daarbij helpen.

1. Beschikken over vertrouwelijke en/of gevoelige informatie
Bij de handeling heeft de werknemer de beschikking over vertrouwelijke en/of strategische informatie.
2. Beheren van financiële middelen/geld
De werknemer houdt zich bezig met het ontvangen/declareren, uitgeven of toekennen van financiële middelen.
3. Een machts- of monopoliepositie hebben
De werknemer heeft een positie waarbij hij of zij op basis van status of deskundigheid invloed kan uitoefenen op (belangrijke) besluiten en personen.
4. Rechten/bevoegdheden toekennen (aan personeel of burgers)
De werknemer toetst de rechtmatigheid van een uitkering/voorziening, doet de afgifte van vergunningen of verstrekt officiële documenten.
5. Beoordelen en adviseren (met grote gevolgen)
Een werknemer beslist of is vaak betrokken bij beslissingen met grote impact op de organisatie, burgers en/of externe relaties.
6. Goederen of diensten aanschaffen, aanbestedingen doen
De werknemer speelt een rol bij de inkoop of het gunnen van opdrachten van de gemeente aan externe partijen.

7. Handhaven
De werknemer houdt zich bezig met toezicht, controle, vervolging, opsporing en/of rechtspraak.
8. Solistisch handelen
De werknemer neemt alleen of zeer zelfstandig besluiten, waarbij de kwaliteit van de informatie en de controle op de uitgevoerde handelingen onvoldoende is gewaarborgd.
9. Veel werken in de directe invloedssfeer van burgers, bedrijven en/of andere externe belanghebbenden.
De werknemer bevindt zich structureel of zeer regelmatig in de directe invloedssfeer van burgers en bedrijven waardoor beïnvloeding van zijn of haar beoordeling/beslissing kan plaatsvinden.

Beschrijvingen van werkprocessen, functieomschrijvingen, taakoverzichten etc. lenen zich goed voor het inventariseren van kwetsbare handelingen aan de hand van bovengenoemde negen criteria. Vervolgens is het zaak om deze kwetsbaarheden te bespreken met de betrokken werknemers en teams. De inventarisatie kan de basis vormen van een organisatiebreed overzicht van kwetsbare handelingen. Dit overzicht maakt het mogelijk tot gerichte maatregelen te komen. Deze dienen periodiek geëvalueerd te worden om passendheid ervan te kunnen (blijven) waarborgen.